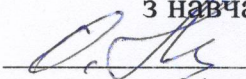

Міністерство освіти і науки України
ВСП «Ужгородський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Оксана РАТІ
«31» серпня 2023р.

ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА

РОБОЧА ПРОГРАМА

Відділення: підприємництво та торгівля

Циклова комісія: суспільних дисциплін

Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітньо-професійна програма: Товарознавство і логістична діяльність

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Мова викладання: українська

Ужгород 2023

Укладач: Роман СІМЕХ, викладач, спеціаліст вищої категорії
Рецензент: Оксана ФРЕЧКА, спеціаліст вищої категорії

Розглянуто і схвалено на засіданні ц/к суспільних дисциплін
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.
Голова ц/к [підпис] Оксана ФРЕЧКА

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої групи з розробки,
розвитку ОПІ та випуску фахівців за нею
Протокол № 1 від 30.08 2023 р.
Керівник групи: [підпис] Ганна ДАНКО

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ

« » _____ 2024 р.
« » _____ 2025 р.
« » _____ 2026 р.

1. Мета навчальної дисципліни «Основи правознавства»

Робоча програма з дисципліни «Основи правознавства» призначена для здобувачів освіти за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр», освітньо-професійною програмою «Товарознавство і логістична діяльність» спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» затвердженою педагогічною радою ВСП «УТЕФК ДТЕУ» від 31 серпня, протокол № 1.

Робоча програма складається з тематичного плану, розрахованого на 90 год. (3 кредити ЄКТС) для денної та заочної форм навчання, вимог до знань та умінь здобувачів освіти, критеріїв оцінювання та списку рекомендованих джерел.

Завершується дисципліна диференційним заліком.

Метою вивчення дисципліни є виховання у здобувачів освіти навичок логічного мислення; виховання зацікавленості до історико-філософських та правових аспектів виникнення і розвитку держави і права, підвищення рівня ерудованості та інтелектуального розвитку, у вивченні загальних закономірностей виникнення, розвитку та функціонування держави і права, системи основних понять юриспруденції, а також у вивченні таких важливих питань, як структура, форми та механізми діяльності держави і права, співвідношення правових систем, сучасних політико-правових доктрин тощо.

Основними завданнями, які мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни «Основи правознавства» є оволодіння основними правовими термінами та поняттями на рівні їх відтворення, тлумачення та використання у повсякденному житті, навчити здобувачів освіти логічно аналізувати правові поняття, правильно користуватися нормативними актами, орієнтуватися у законодавстві, вміти застосовувати набуті знання у своїй професійній діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни виступають загальні закономірності виникнення, розвитку та функціонування держави і права, а також система основних понять юриспруденції.

Відповідно до навчального плану, програма розрахована на вивчення дисципліни протягом одного семестру. Передбачено поєднання лекційних, практичних та семінарських занять.

Оцінювання знань здійснюється за 12 бальною шкалою:

«12,11,10» - відмінно; «9,8,7» - добре; «6,5,4» - задовільно; «3,2,1» - незадовільно.

Основні поняття дисципліни:

Держава. Суспільство. Правова держава. Ознаки держави. Форма державного правління. Форма державного устрою. Форма політичного режиму. Законність і правопорядок. Правопорушення та юридична відповідальність. Система права та система законодавства. Закони і підзаконні нормативно-правові акти. Дія закону в часі і просторі. Галузі права.

Результатами вивчення дисципліни «Основи правознавства» є формування цілісної системи теоретичних знань та практичних навичок, які можуть бути використані здобувачами освіти у їх майбутній професійній діяльності, пов'язаній з необхідністю самостійно вирішувати питання правового регулювання їх професійної діяльності, та застосування на практиці норм чинного законодавства.

Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер, використовуються мультимедійні презентації, відео, робочі зошити – опорні конспекти, випереджувальні завдання студентів, тощо.

Семінарські заняття проводяться з використанням результатів науково-пошукової роботи здобувачів освіти, захисту цих результатів; поширеними є ситуаційні завдання, ділові ігри, підготовка презентацій з використанням сучасних професійних програмних засобів.

Самостійна робота студентів – у відповідності до Положення «Про самостійну роботу здобувачів освіти ВСП «УТЕФК ДТЕУ»».

2. Результати навчання з дисципліни «**Основи правознавства**»

ОПП «Товарознавство і логістична діяльність»

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства, та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні компетентності (СК)	СК5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

Результати навчання:

Результати навчання (РН)	РН1. Знати свої права як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, права і свободи людини і громадянина України. РРН11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати їх на практиці.
--------------------------	---

3. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Рівень	Бал	Критерії оцінювання
початковий	1	Виставляється здобувачу освіти, який виконав менше половини запропонованих завдань.
	2	Не знає значної частини програмного матеріалу.
	3	Несвідомо, механічно, з великими помилками викладає матеріал, виявляє фрагментарні поверхові знання, відсутня самостійність відповіді.
середній	4	Виставляється здобувачу освіти, який дав правильні відповіді на основні питання, знає основні теоретичні положення курсу, але не засвоїв їх деталей, допускає певні

		неточності.
	5	Припускає порушення логічної послідовності при викладі навчального матеріалу.
	6	Недостатньо самостійно мислить.
достатній	7	Виставляється здобувачу освіти , який дав правильні, змістовні відповіді на всі питання.
	8	Має тверді знання програмного матеріалу, свідомі і повні, але допускає окремі неточності у викладенні другорядного матеріалу
	9	Грамотно і конкретно викладає матеріал, без суттєвих неточностей, але з незначними порушеннями послідовності викладу, переконливість недостатньо виражена.
високий	10	Виставляється здобувачу освіти , який показав високий рівень правових знань, дав повні правильні, обґрунтовані відповіді на всі питання.
	11	Виявив глибокі, свідомі, міцні знання програмного матеріалу, точне виконання завдань творчого характеру.
	12	Вичерпно, впевнено, аргументовано, послідовно, логічно й переконливо викладає теоретичний матеріал, без утруднень дає точні відповіді.

4. Засоби оцінювання

- поточне опитування;
- тестовий контроль (відкриті та закриті тести);
- виконання творчих завдань та пошукових робіт;
- презентаційні роботи;
- творчі проекти;
- підготовка рефератів та захист;
- підсумковий контроль – залік.

**5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН (денна форма навчання)**

<i>Назви змістових модулів (розділів) і тем</i>	<i>Усього год.</i>	<i>у тому числі</i>				
		<i>лекції</i>	<i>Практичні</i>	<i>лабораторні</i>	<i>Семинарські</i>	<i>Самостійна робота</i>
1	2	3	4	5	6	7
<i>Змістовий модуль I. Основи теорії держави і права</i>						
Тема 1.1. Правознавство - як навчальна дисципліна	2	2				
Тема 1.2. Поняття та основні характеристики держави	2				2	
Тема 1.3. Державна влада	2					2
Тема 1.4. Механізм держави	2					2
Тема 1.5. Громадянське суспільство і правова держава	2					2
Тема 1.6. Поняття про право	2	2				
Тема 1.7. Джерела права	2		2			
Тема 1.8. Система права	2					2
Тема 1.9. Реалізація і тлумачення права	2					2
Тема 1.10. Законність і правопорядок	2					2
Тема 1.11. Правосвідомість і правова культура	2					2
Тема 1.12. Норма права	2					2
Тема 1.13. Правопорушення та юридична відповідальність	2		2			
<i>Разом за змістовим модулем I</i>	26	4	4		2	16
<i>Змістовий модуль II. Основи конституційного права</i>						
Тема 2.1. Поняття конституційного права	2	2				
Тема 2.2. Політико-правова характеристика конституції	2					2
Тема 2.3. Правовий статус людини і громадянина в Україні	2				2	
Тема 2.4. Вибори і референдум як форми здійснення безпосередньої демократії в Україні	2				2	
Тема 2.5. Конституційні повноваження Верховної Ради України	2	2				
Тема 2.6. Правовий статус Президента України	2					2
Тема 2.7. Кабінет Міністрів України та інші центральні органи виконавчої влади	2					2
Тема 2.8. Конституційний статус органів, що здійснюють правосуддя	2	2				
Тема 2.9. Законодавче регулювання місцевого	2				2	

самоврядування в Україні						
Разом за змістовим модулем II	18	6			6	6
Змістовий модуль III. Окремі галузі законодавства України (основи цивільного законодавства, підприємницької діяльності, сімейного права, трудового права, адміністративного права, земельного права, кримінального та фінансового права)						
Тема 3.1. Поняття цивільно-правових відносин та цивільного права	2	2				
Тема 3.2. Суб'єкти цивільного права	2					2
Тема 3.3. Цивільно-правові угоди	2		2			
Тема 3.4. Представництво в цивільному праві	2					2
Тема 3.5. Поняття про зобов'язання	2					2
Тема 3.6. Спадкове право	2	2				
Тема 3.7. Підприємництво в Україні	2	2				
Тема 3.8. Підприємства в Україні	2					2
Тема 3.9. Основи сімейного права України	4	2				2
Тема 3.10. Правове регулювання шлюбу як способу утворення сім'ї	2					2
Тема 3.11. Поняття трудового права і трудових правовідносин	2	2				
Тема 3.12. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку	2		2			
Тема 3.13. Трудова дисципліна	2					2
Тема 3.14. Правове регулювання трудових спорів	2				2	
Тема 3.15. Правова характеристика адміністративного права	2	2				
Тема 3.16. Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу	2					2
Тема 3.17. Органи уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення	2					2
Тема 3.18. Основи земельного законодавства	2	-			2	
Тема 3.19. Поняття кримінального права	2	-	2			
Тема 3.20. Поняття злочину	2					2
Тема 3.21. Кримінальна відповідальність	2				2	
Тема 3.22. Фінансове право: поняття, суть, джерела	2					2
Разом за змістовим модулем III	46	12	6		6	22
Усього годин:	90	22	10		14	44

6. Зміст дисципліни (теми програми)
Структура навчальної дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год	Види роботи на занятті	Форми контролю
<u>Розділ I.</u>				
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Визначення предмета вивчення;</i> - <i>Об'єкт дослідження;</i> - <i>Місце правознавства в системі наук;;</i> <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>розрізняти роль та місце права в системі інших наук;</i> - <i>пояснювати основні функції права;</i> - <i>застосовувати правові знання до конкретних ситуацій .</i> 	<p>Лекція №1 Тема 1.1. Правознавство - як навчальна дисципліна План 1.Поняття, предмет, метод курсу «Правознавство». 2.Завдання та структура курсу. <i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	Робота з мультимедіа, перегляд відеофільму, випереджаючі завдання	Тестові завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Визначення держави;</i> - <i>Теорії походження держави та права і їх прихильників;</i> - <i>Що таке форма правління, форма державного устрою та форма державного (політичного режиму);;</i> <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Відрізняти держави від інших соціальних суб'єктів;</i> - <i>Пояснювати суть теорій походження держави і права;</i> - <i>Давати визначення форми державного правління, державного устрою та державного режиму.;</i> 	<p>Семінарське заняття №1 Тема 1.2. Поняття та основні характеристики держави 1. Поняття та ознаки держави. 2. Теорії походження держави. 3. Класифікація держав (форми державного правління, форми державного устрою, політичні режими). <i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14..</i></p>	2	Робота з мультимедіа, перегляд відеофільму, випереджаючі завдання	Усне опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Що таке державна влада;</i> - <i>Основні характеристики державної влади;</i> - <i>Визначення державного суверенітету.</i> 	<p>СРС №1. (2 год.) Тема1.3. Державна влада. План 1. Поняття та основні характеристики державної влади. 2.Поняття та види суверенітету.</p>	4	-	Робота з навчальним порталом

<p><i>Що таке легітимація державної влади.</i> ВМІТИ: <i>Визначати основні характеристики державної влади;</i> <i>аргументовано виявляти особливості суверенітету;</i> <i>застосовувати характеристики провідних позицій до аналізу державної влади.</i></p>	<p>3. Лімітація легітимація та легалізація державної влади. <i>Література: 1 –с. 29-88; 2 – с.25-41; 3 – с.33-72; 5 –с.34-49; 7 –с.13-30; 8- с.30-112.</i></p>			
<p>ЗНАТИ: <i>визначення механізму держави;</i> <i>поняття державного апарату;</i> <i>ознаки державних органів;</i> <i>систему державних органів України.</i> ВМІТИ: <i>визначати структуру державних органів;</i> <i>охарактеризувати механізм держави;</i> <i>Порівнювати та характеризувати розподіл влади у механізмі Української держави.</i></p>	<p>СРС №2 (2год.) Тема 1.4. Механізм держави План 1. Поняття і структура механізму держави. 2. Державний орган: поняття і ознаки. 3. Система державних органів в Україні. 4. Розподіл влади у механізмі Української держави. <i>Література: 1 –с.24-36; 2- с.27-32;</i></p>	2	-	Усне опитування, тестування.
<p>ЗНАТИ: <i>Що таке суспільство;</i> <i>Роль правових норм у регулюванні суспільних відносин;</i> <i>Визначати громадянське суспільство;</i> <i>Основні характеристики правової держави.</i> ВМІТИ: <i>Визначати громадянське суспільство на основі різних ознак та критеріїв;</i> <i>Аналізувати критерії правової держави;</i> <i>На основі ознак визначати правову державу..</i></p>	<p>СРС №3 (2 год.) Тема 1.5. Громадянське суспільство і права держава План 1. Роль суспільства у забезпеченні правової держави. 2. Громадянське суспільство. 3. Поняття та основні ознаки правової держави. <i>Література: 1 –с.37-42; 2 –с.40-51; 3 –с.33-40;</i></p>	2	-	Робота з навчальним порталом

<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Чим відрізняється право від інших правових норм; - Визначення та основні ознаки права. - Функції які виконує право в сучасному суспільстві; - Відмінності різних правових систем; <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Тлумачити визначення права та його ознаки; - Порівнювати різні правові системи. - Визначати функції права. 	<p>Лекція 2.</p> <p style="text-align: center;">Тема 1.6. Поняття про право.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки права. 2. Функції права. 3. Поняття та типи правових систем. <p><i>Література: 1 – с.114-134 ; 2 – с.62-74; 3- с.110-133; 5 – с.64-86; 8 –с.139-152.</i></p>	2	Робота з мультимедіа, перегляд відеофільму, випереджаючі завдання	Усне опитування, індивідуальні завдання Робота з навчальним порталом
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Характерні риси джерел права. - Відмінності між системами права; - Поняття та ознаки закону. - Суть поняття «джерело права»; - Сферу застосування підзаконних нормативних актів. <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знаходити необхідні джерела права; - Застосовувати необхідні джерела права в практичній діяльності. 	<p>Практичне заняття №1</p> <p style="text-align: center;">Тема 1.7. Джерела права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «джерело права». Система джерел (форм) права. 2. Нормативні акти як джерела права та їх система. Закон як основне джерело права. 3. Підзаконні нормативні акти.. <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	Доповіді студентів, робота з літературою	Усне опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Відмінності між англосаксонською та роман-германською системами права; - Визначення галузі права; - Теоретичні принципи систематизації законодавства. <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначати галузь права яка регулює певний тип правовідносин; - Орієнтуватися в кодифікаційній та інкорпоративній систематизації законодавства. 	<p>СЗС №4.</p> <p style="text-align: center;">Тема 1.8. Система права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття системи права. 2. Поняття галузі права. Галузі права в Україні (конституційне, цивільне, трудове, адміністративне, фінансове, сімейне, земельне, кримінальне, цивільно-процесуальне, господарсько-процесуальне, кримінально-процесуальне). 3. Систематизація законодавства. <p><i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14..</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття процесу реалізації права; 	<p>СРС №5</p> <p>Тема 1.9. Реалізація і тлумачення права</p>	2	-	Вибіркове опитування,

<ul style="list-style-type: none"> - <i>Форми реалізації права;</i> - <i>Стадії застосування права.</i> ВМІТИ: - <i>Застосовувати правові норми в разі прогалин у законодавстві;</i> - <i>Правильно тлумачити правові норми.</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і форми реалізації права. 2. Застосування права: поняття і основні стадії. Акти застосування права. 3. Застосування права в разі прогалин у законодавстві. 4. Тлумачення права. <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>			індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>визначення законності, та її значення для побудови правової держави</i> - <i>Основні ознаки, що характеризують режим законності;</i> ВМІТИ: - <i>Визначати чинники які впливають на рівень правопорядку в суспільстві;</i> - <i>тлумачити термін законність.</i> 	<p>СРС №6</p> <p>Тема 1.10. Законність і правопорядок</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Поняття законності. 2. Принципи на яких базується законність. 3. Поняття правопорядку та його основні характеристики. <p><i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14..</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, Захист рефератів, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>визначення правосвідомості;</i> - <i>зв'язок правосвідомості із законотворчістю;</i> - <i>визначення правової культури.</i> ВМІТИ: - <i>Проявляти системний підхід до характеристики правосвідомості;</i> - <i>Характеризувати чинники що формують правосвідомість громадян.</i> - <i>Визначати та тлумачити термін правова культура..</i> 	<p>СРС №7</p> <p>Тема 1.11. Правосвідомість і правова культура</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття правосвідомості. 2. Види правосвідомості. 3. Правова культура: зв'язок із загальною культурою. <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	-	Робота з навчальним порталом
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Основні ознаки правових норм.</i> - <i>Структуру правової норми;</i> - <i>Класифікацію норм права;</i> - <i>Принципи дії закону в часі і просторі.</i> ВМІТИ: - <i>За ознаками розрізняти правову норму від інших соціальних норм;</i> - <i>Аналізувати структурні елементи правової норми.</i> 	<p>СРС №8</p> <p>Тема 1.12. Норма права</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки норми права. 2. Структура правової норми: диспозиція, гіпотеза, санкція. 3. Класифікація норм права та їх елементів. 4. Чинність норми права в часі, просторі і за колом осіб. <p><i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14..</i></p>	2	-	Робота з навчальним порталом

<p>ЗНАТИ: - Відмінності правопорушення від протиправної поведінки; - З яких складових частин складається правопорушення; - Види правопорушень; - Що таке юридична відповідальність та її види. ВМІТИ: - Визначати вид правопорушення на основі правових норм; - На основі чинного законодавства визначати види та обсяг відповідальності за певні правопорушення.</p>	<p>Практичне заняття №2 Тема 1.13. Правопорушення та юридична відповідальність. План 1. Поняття та ознаки правопорушення. 2. Склад правопорушення. 3. Види правопорушень. 4. Поняття юридичної відповідальності. 5. Види юридичної відповідальності. <i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, Захист рефератів, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ: - Визначення та місце конституційного права України в системі права України. - Структуру конституційного права; - Джерела конституційного права України; ВМІТИ: - Тлумачити норми конституційного права; - розкривати зміст та структуру конституційного права.</p>	<p>Лекція 3. Тема 2.1. Поняття конституційного права План 1 Правова характеристика конституційного права як галузі права України. 2. Завдання конституційного права України. 3. Структура конституційного права. 4. Система конституційного права. 5. Джерела конституційного права України. <i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14..</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ: - визначення конституції; - структуру та зміст конституції; - класифікації конституцій; - передумови виникнення конституцій. ВМІТИ: - аналізувати зміст положень конституції України; - охарактеризувати конституцію України на підставі різних критеріїв.</p>	<p>СРС 9 Тема 2.2. Політико-правова характеристика конституції План 1. Поняття та правова характеристика конституції як основного закону. 2. Політико-правова характеристика конституції України. 3. Структура конституції України. 4. Класифікація конституцій. <i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ: - загальну характеристику правового статусу</p>	<p>Семінарське заняття №2 Тема 2.3. Правовий статус людини і громадянина в</p>	4	-	Вибіркове опитування,

<p>людини і громадянина; - чим відрізняються категорії «людина» і «громадянин»; - підстави набуття громадянства України. - Умови надання громадянства України; ВМІТИ: - визначати основні права і свободи людини і громадянина; - використовувати та тлумачити законодавство з питань громадянства. - розкривати зміст термінів «людина» і «громадянин».</p>	<p style="text-align: center;">Україні План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняльна характеристика категорій “людина” і “громадянин”. 2. Поняття громадянства. 3. Набуття громадянства. 4. Припинення громадянства. 5. Законодавче закріплення прав, свобод і обов’язків людини і громадянина в Україні. <p><i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14..</i></p>			індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ: - Поняття виборів та виборчих систем; - Основні принципи проведення виборів в Україні; - Основні нормативні акти, що регулюють виборчий процес в Україні. ВМІТИ: - Характеризувати права які визначають активне чи пасивне виборче право; - розрізняти референдуми за чинною класифікацією;</p>	<p>Семінарське заняття №3 Тема 2.4. Вибори і референдум як форми здійснення безпосередньої демократії в Україні. План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Правова характеристика виборів. 2. Типи виборчих систем. 3. Законодавче регулювання виборів в Україні. 4. Загальна характеристика виборчого права: активне і пасивне виборче право. 5. Поняття та загальна характеристика референдуму. 6. Класифікація референдумів. <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ: - Компетенцію та функції Верховної Ради України; - Спільні та відмінні риси Верховної Ради України з іншими світовими парламентами. - Організацію роботи Верховної Ради України.. ВМІТИ: - орієнтуватися в повноваженнях Верховної Ради України. - Охарактеризувати право законодавчої ініціативи, та коло суб'єктів яким таке право надається чинним законодавством;</p>	<p>Лекція №4 Тема 2.5. Конституційні повноваження Верховної Ради України План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правова характеристика Верховної Ради України. 2. Законодавче закріплення повноважень Верховної Ради України. 3. Порядок формування складу Верховної Ради України. 4. Організація роботи Верховної Ради України. 5. Право законодавчої ініціативи. 6. Припинення повноважень Верховної Ради України. <p><i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14..</i></p>	2		Вибіркове опитування, захист рефератів, індивідуальні завдання

<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Історичні передумови виникнення поста президента; - Положення конституції, що закріплюють повноваження президента України. - Порядок та умови обрання президента України. <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснювати аналіз повноважень президента України; - визначати повноваження офісу президента. 	<p>СРС №10 Тема 2.6. Правовий статус Президента України План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституційне закріплення повноважень Президента. 2. Порядок та умови обрання Президента України. 3. Припинення повноважень Президента України. 4. Правовий статус офісу Президента України. <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Загальну характеристику правового статусу Кабінету Міністрів України - Склад та порядок формування Кабінету Міністрів України - Організацію роботи кабінету міністрів України; <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користуватися підзаконними нормативними актами які видаються Кабінетом Міністрів України; - визначати повноваження членів уряду. 	<p>СРС №11 Тема 2.7. Кабінет Міністрів України та інші центральні органи виконавчої влади План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституційні повноваження Кабінету Міністрів України. 2. Склад та порядок формування Кабінету Міністрів України. 3. Організація роботи Кабінету Міністрів України. 4. Припинення діяльності Кабінету Міністрів України. <p><i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14..</i></p>	2		Вибіркове опитування, захист рефератів, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Принципи здійснення правосуддя в Україні. - Порядок формування судів в Україні. - Порядок призначення, та припинення повноважень суддів; - Порядок розгляду справ судами України. <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначати підсудність справ і спорів; - Оформляти позовну заяву до суду; - Визначати строки позовної давності. 	<p>Лекція №5 (2год) Тема 2.8. Конституційний статус органів, що здійснюють правосуддя План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та конституційні завдання судової гілки влади в Україні. 2. Форми здійснення правосуддя в Україні, їх загальна характеристика. 3. Судова система в Україні. 4. Конституційний статус суддів в Україні. 5. Конституційний статус та функціональні обов'язки Конституційного Суду України. <p><i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14..</i></p>	2	-	Робота з навчальним порталом

<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Етапи становлення місцевого самоврядування;</i> - <i>Роль місцевого самоврядування у становленні демократичних держав;</i> - <i>Роль місцевого самоврядування у децентралізації державної влади.</i> <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Визначати повноваження органів місцевого самоврядування.</i> - <i>Тлумачити норми законодавства, які закріплюють повноваження органів місцевого самоврядування.</i> 	<p>Семінарське заняття №4 Тема 2.9. Законодавче регулювання місцевого самоврядування в Україні План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та правова характеристика місцевого самоврядування. 2. Система органів місцевого самоврядування в Україні. 3. Загальний порядок формування органів місцевого самоврядування в Україні. <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Поняття цивільного права;</i> - <i>Основні принципи цивільного права в Україні;</i> - <i>Основні нормативні акти, що регулюють цивільні відносини в Україні.</i> <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Характеризувати цивільні права;</i> - <i>розрізняти види власності в Україні;</i> 	<p>Лекція №6 Тема 3.1. Поняття цивільно-правових відносин та цивільного права План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття цивільного права як галузі права. 2. Поняття цивільно-правових відносин.. 3. Джерела та система цивільного права. 4. Поняття та зміст права власності.. <p><i>Література: 1 – с.12-24; 2 – с.9-12; 3 – с.7-32;</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Характеристики суб'єктів цивільного права;</i> - <i>Спільні та відмінні риси фізичних та юридичних осіб.</i> - <i>В чому полягає відмінність між цивільною дієздатністю..</i> <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>орієнтуватися в правах та обов'язках.</i> - <i>Охарактеризувати право законодавчої ініціативи, та коло суб'єктів яким таке право надається чинним законодавством;</i> 	<p>СРС №12(2год) Тема 3.2. Суб'єкти цивільного права. План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття суб'єктів цивільного права. 2. Поняття та види осіб в цивільному праві.. 3. Цивільна правоздатність та дієздатність. <p><i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14.</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Поняття та види угод;</i> - <i>Положення законодавства, що визначають</i> 	<p>Практичне заняття №3 (2год.) Тема 3.3. Цивільно правові угоди. План</p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні

<p>форму угод.</p> <p>ВМІТИ:</p> <p>-здійснювати аналіз цивільного законодавства України;</p> <p>-визначати форму угоди.</p>	<p>1.Поняття та класифікація угод.</p> <p>3. Форма укладення угод.</p> <p>4. Визнання угод недійсними..</p> <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>			завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <p>-Загальну характеристику правового статусу представника</p> <p>-Склад та порядок оформлення доручень.;</p> <p>ВМІТИ:</p> <p>-Користуватися підзаконними нормативними актами України.;</p> <p>-визначати повноваження членів уряду.</p>	<p>СРС №13 (2год)</p> <p>Тема 3.4 Представництво в цивільному праві.</p> <p>План</p> <p>1.Поняття та загальна характеристика представництва.</p> <p>2. Доручення, їх форми та строки дії..</p> <p>3. Передоручення в цивільному праві.</p> <p><i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14.</i></p>	2	-	Робота з навчальним порталом
<p>ЗНАТИ:</p> <p>-види зобов'язань в Україні.</p> <p>-Способи виникнення зобов'язань в Україні.</p> <p>-Сторони зобов'язання;</p> <p>-Відповідальність за порушення зобов'язань.</p> <p>ВМІТИ:</p> <p>-Визначати вид зобов'язання;</p> <p>-Оформляти позовну заяву до суду;</p> <p>-Визначати строки позовної давності.</p>	<p>СРС№14(2год)</p> <p>Тема 3.5. Поняття про зобов'язання.</p> <p>План</p> <p>1.Поняття цивільно-правового зобов'язання.</p> <p>2. Види зобов'язань.</p> <p>3. Способи забезпечення виконання зобов'язань..</p> <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	-	Робота з навчальним порталом
<p>ЗНАТИ:</p> <p>-Суть та зміст спадщини;</p> <p>-Вимоги до особи спадкодавця.;</p> <p>-Порядок прийняття спадщини.</p> <p>ВМІТИ:</p> <p>-Визначати чергу спадкоємців за законом.</p> <p>-Тлумачити норми спадкового законодавства.</p>	<p>Лекція №7.</p> <p>Тема 3.6. Спадкове право</p> <p>План</p> <p>1. Поняття та загальна характеристика спадкового права.</p> <p>2. Спадкування за законом та за заповітом.</p> <p>3. Порядок прийняття спадщини.</p> <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2		Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <p>-Визначення підприємницької діяльності;</p> <p>-Основні види підприємств;</p> <p>-Основні нормативні акти, що регулюють підприємницьку діяльність в Україні.</p> <p>ВМІТИ:</p>	<p>Лекція №8(2год)</p> <p>Тема 3.7. Підприємництво в Україні.</p> <p>План</p> <p>1.Поняття Підприємництва.</p> <p>2. Принципи підприємницької діяльності..</p> <p>3. Організаційно правові форми здійснення</p>	2	-	Робота з навчальним порталом

<p>- Скласти установчі документи підприємства право;</p> <p>- Реєструвати підприємницьку діяльність;</p>	<p>підприємницької діяльності.</p> <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>			
<p>ЗНАТИ:</p> <p>-Класифікацію підприємств;</p> <p>-Відмінності у відповідальності учасників господарських товариств.</p> <p>-Випадки та порядок припинення діяльності господарських товариств.</p> <p>ВМІТИ:</p> <p>-Застосовувати на практиці господарське законодавство.</p> <p>-Правильно тлумачити норми господарського законодавства;</p>	<p>СРС №15 (2год)</p> <p>Тема 3.8. Підприємства в Україні.</p> <p>План</p> <p>1.Поняття та види підприємств.</p> <p>2. Загальна характеристика та види господарських товариств..</p> <p>3. Порядок створення, та припинення діяльності підприємств в Україні..</p> <p><i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14.</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <p>-Нормативні акти які регулюють сімейні правовідносини;</p> <p>-Положення конституції, що закріплюють сімейні права.</p> <p>-способи та умови створення сім'ї.</p> <p>ВМІТИ:</p> <p>-правильно трактувати положення сімейного законодавства України;</p>	<p>Лекція №9(2год)</p> <p>Тема 3.9. Основи сімейного права України.</p> <p>План</p> <p>1.Загальна характеристика сімейного права України.</p> <p>2. Конституційне закріплення права на сім'ю..</p> <p>3. Сімейне законодавство України.</p> <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	-	Робота з навчальним порталом
<p>ЗНАТИ:</p> <p>-Підстави та умови для реєстрації шлюбу;</p> <p>-Зміст принципів сімейного права.</p> <p>-Підстави та порядок припинення шлюбу;</p> <p>ВМІТИ:</p> <p>-Користуватися підзаконними нормативними актами які регулюють сімейні правовідносини.</p>	<p>СРС №16(2год)</p> <p>Тема 3.9. Основи сімейного права України.</p> <p>План</p> <p>1.Об'єкти і суб'єкти сімейних правовідносин.</p> <p>2. Принципи сімейного права України.</p> <p>3. Сім'я як соціальний інститут.</p> <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <p>-Нормативні акти які регулюють сімейні правовідносини;</p> <p>-Положення конституції, що закріплюють сімейні права.</p>	<p>СРС №17(2год)</p> <p>Тема 3.10. Правове регулювання шлюбу-як способу утворення сім'ї</p> <p>План</p> <p>1.Поняття та порядок укладення шлюбу..</p>	2	-	Робота з навчальним порталом

<p>-способи та умови створення сім'ї. ВМІТИ: -правильно трактувати положення сімейного законодавства України;</p>	<p>2. Особисті та майнові права і обов'язки членів сім'ї.. 3. Права і обов'язки подружжя. 4. Випадки недійсності шлюбу. <i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14.</i></p>			
<p>ЗНАТИ: -норми трудового права України; -норми конституції які закріплюють трудові права; -суб'єкти трудових правовідносин. ВМІТИ: -захистити трудові права. -Тлумачити норми законодавства, які регулюють трудові правовідносини.</p>	<p>Лекція №10(2год) Тема 3.11. Поняття трудового права і трудових правовідносин. План 1.Загальна характеристика трудового права. 2. Суб'єкти трудових правовідносин. 3. Система трудового законодавства України. <i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ: -Поняття та максимальна тривалість робочого часу; -Випадки залучення працівників до надурочних робіт; -Основні нормативні акти, що регулюють робочий час та час відпочинку в Україні. ВМІТИ: -Характеризувати права які визначають активне чи пасивне виборче право; -розрізняти референдуми за чинною класифікацією;</p>	<p>Практичне заняття №4 (2год) Тема 3.12. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку. План 1.Поняття і тривалість робочого часу. 2. Надурочні роботи. 3. Час відпочинку та його види. <i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14.</i></p>	2	-	Робота з навчальним порталом
<p>ЗНАТИ: -Права і обов'язки працівника та власника; -Порядок закріплення правил внутрішнього трудового розпорядку. -Види відповідальності працівників.. ВМІТИ: -орієнтуватися нормативних актах які регулюють трудову дисципліну. -Застосовувати на практиці норми трудового законодавства при захисті трудових прав;</p>	<p>СРС №18(2год) Тема 3.13. Трудова дисципліна. План 1.Трудова дисципліна та правила внутрішнього трудового розпорядку.. 2. Права та обов'язки власника або уповноваженого ним органу. 3. Права та обов'язки працівників. <i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14.</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:.</p>	<p>Семінарське заняття №5(2год)</p>	2	-	Робота з

<ul style="list-style-type: none"> - Поняття виборів та виборчих систем; - Основні принципи проведення виборів в Україні; - Основні нормативні акти, що регулюють виборчий процес в Україні. <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Характеризувати права які визначають активне чи пасивне виборче право; - розрізняти референдуми за чинною класифікацією; 	<p>Тема 3.14. Правове регулювання трудових спорів.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види трудових спорів. 2. Повноваження комісії по трудових спорах. 3. Судовий розгляд трудових спорів. <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>			<p>навчальним порталом</p>
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Загальну характеристику правового статусу Кабінету Міністрів України - Склад та порядок формування Кабінету Міністрів України - Організацію роботи кабінету міністрів України; <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користуватися підзаконними нормативними актами які видаються Кабінетом Міністрів України;. - визначати повноваження членів уряду. 	<p>Лекція №11</p> <p>Тема 3.15. Правова характеристика адміністративного права</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адміністративне право – як галузь права України. 2. Суб'єкти та об'єкти адміністративного права. 3. Система джерел адміністративного права.. <p><i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14.</i></p>	<p>2</p>	<p>-</p>	<p>Вибіркове опитування, індивідуальні завдання</p>
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Принципи здійснення правосуддя в Україні. - Порядок формування судів в Україні. - Порядок призначення, та припинення повноважень суддів; - Порядок розгляду справ судами України. <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначати підсудність справ і спорів; - Оформляти позовну заяву до суду; - Визначати строки позовної давності. 	<p>СРС №19</p> <p>Тема 3.16. Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види адміністративних правопорушень 2. Адміністративна відповідальність – як вид юридичної відповідальності. 3. Підстави та види адміністративних стягнень. <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	<p>2</p>	<p>-</p>	<p>Вибіркове опитування, індивідуальні завдання</p>
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Етапи становлення місцевого самоврядування; - Роль місцевого самоврядування у становленні демократичних держав; 	<p>СРС №20</p> <p>Тема 3.17. Органи уповноважені розглядати спори про адміністративні правопорушення</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Колегіальні органи по розгляду адміністративних 	<p>2</p>	<p>-</p>	<p>Вибіркове опитування, індивідуальні завдання</p>

<p>- Роль місцевого самоврядування у децентралізації державної влади. ВМІТИ:</p> <p>- Визначати повноваження органів місцевого самоврядування.</p> <p>- Тлумачити норми законодавства, які закріплюють повноваження органів місцевого самоврядування.</p>	<p>правопорушень.</p> <p>2. Компетенція органів що розглядають адміністративні спори.</p> <p>3. Правові наслідки застосування адміністративної відповідальності.</p> <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>			
<p>ЗНАТИ:</p> <p>- Поняття виборів та виборчих систем;</p> <p>- Основні принципи проведення виборів в Україні;</p> <p>- Основні нормативні акти, що регулюють виборчий процес в Україні. ВМІТИ:</p> <p>- Характеризувати права які визначають активне чи пасивне виборче право;</p> <p>- розрізняти референдуми за чинною класифікацією;</p>	<p>Лекція №12 Тема 3.18. Основи земельного законодавства План</p> <p>1. Система земельного законодавства..</p> <p>2. Право власності на землю та його форми.</p> <p>3. Склад та цільове призначення земель України.</p> <p>4. Відповідальність за порушення земельного законодавства України.</p> <p><i>Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14.</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <p>- Компетенцію та функції Верховної Ради України;</p> <p>- Спільні та відмінні риси Верховної Ради України з іншими світовими парламентами.</p> <p>- Організацію роботи Верховної Ради України.. ВМІТИ:</p> <p>- орієнтуватися в повноваженнях Верховної Ради України.</p> <p>- Охарактеризувати право законодавчої ініціативи, та коло суб'єктів яким таке право надається чинним законодавством;</p>	<p>Лекція №13 Тема 3.19. Поняття кримінального права План</p> <p>1. Поняття та структура кримінального права.</p> <p>2. Дія кримінального закону в часі та просторі.</p> <p>3. Суб'єкти кримінального права.</p> <p><i>Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</i></p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <p>- Структуру злочину;</p> <p>- Форми співучасті у вчиненні злочину.</p> <p>- Що таке ексцес виконавця. ВМІТИ:</p>	<p>СРС №21 Тема 3.20. Поняття злочину План</p> <p>1. Поняття злочину в кримінальному праві.</p> <p>2. Склад злочину.</p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання

<p>- Визначати наявність складу злочину; - Трактувати норми кримінального законодавства.</p>	<p>3. Класифікація злочинів. 4. Співучасть у вчиненні злочину. Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</p>			
<p>ЗНАТИ: - Підстави настання кримінальної відповідальності; - Обставини, що пом'якшують та обтяжують кримінальну відповідальність; - Обставини які звільняють особу від кримінальної відповідальності; ВМІТИ: - Користуватися нормативними актами які регулюють порядок встановлення кримінальної відповідальності в Україні.</p>	<p>Семінарське заняття №6 Тема 3.21. Кримінальна відповідальність План 1. Підстави кримінальної відповідальності. 2. Обставини, що виключають кримінальну відповідальність. 3. Поняття, та загальна характеристика судимості.. Література: Основний: 1- с13-17, 4- с.8-14.</p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання
<p>ЗНАТИ: - Принципи фінансового права України. - Порядок формування розподілу бюджетів. - суб'єкти та об'єкти фінансового права. ВМІТИ: - Визначати вид фінансових правовідносин; - Користуватися нормативними документами фінансового права;</p>	<p>СРС №22 Тема 3.22. Фінансове право: поняття, суть, джерела План 1. Поняття та структура фінансового права. 2. Бюджетне та податкове право – як частина фінансового права України. 3. Джерела фінансового права України. Література: 1 – с.6-12; 2 – с.5-9; 3 – с.7-32;</p>	2	-	Вибіркове опитування, індивідуальні завдання

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Герц А.А. Правознавство: навч. посіб. / А.А. Герц, С.Й. Кравчук. - Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2019. 278 с.
2. Правознавство: Підручник / За редакцією В. В. Копейчикова, А. М. Колодія К.: "Юрінком Інтер" 2016 рік.
3. Правознавство. Навчальний посібник: За редакцією Петюков С.В. К.: «РоялПринт» 2020.- 360с.
4. Правознавство:Норовлянський О.Д./Підручник для 10 кл. – К.: Грамота 2010. – 232 с.
5. Правознавство: Підручник / В. Ф. Опришко, Ф. П. Шульженко, С. І. Шимон та ін.; За заг. ред. В. Ф. Опришка, Ф. П. Шульженка. — К.: КНЕУ, 2003. — 767 с.
6. Брецько, Ф. Ф. Основи держави і права [Текст] / Ф. Ф. Брецько : УЖНУ. – Ужгород ; Закарпаття, 1998. – 660 с.
7. Правознавство [Текст] : підручник / Мін-во освіти і науки України ; ред. В. В. Копейчиков. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 752 с.

Додатковий

8. Бармак М., Бармак О. Основи правознавства. Для студента та абітурієнта.-Тернопіль, 1999.
9. Басай В. Короткий словник кримінально-правових термінів. - Івано-Франківськ,1999.
- 10.Бедь В.В. Юридична психологія: Навч. посіб. -Львів, 2002.
- 11.Хрестоматія з правознавства: Навч. посіб. / Уклад. Лоха Л.О., Норовлянський О.Д. -К.,2003.
- 12.Теорія держави і права: Навч. посіб. / Кол. авт.: С.Лисенков, А. Колодій та ін. - 5-е вид., перероб і допов. - К., 2004.
- 13.Основи правознавства: Навч. посіб. / За ред. С.В. Ківалова, М.П. Орзіх. - К., 2000.
- 14.Основи правознавства. Типові тести для вступного іспиту. - Львів, 1998.
- 15.Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник/Пер. з рос. -Х., 2001.
- 16.Юридична енциклопедія. - К., 2002.

Інтернет-ресурси

17. www.sau.kiev.ua/osvita.html
18. www.kiis.com.ua/
19. <https://drive.google.com/drive/folders/0B5oEBV4hPDGYdEphMjhLOTV0QU0>
20. posibnyky.vntu.edu.ua/r_k/r37.html